

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.03.2019, sp. zn. 25 Cdo 1089/2018, ECLI:CZ:NS:2019:25.CDO.1089.2018.1

Číslo: 122/2019

Právní věta: Nárok na náhradu škody vzniklé ztrátou poštovní zásilky při přepravě či úbytkem jejího obsahu je právem vyplývajícím z poštovní smlouvy ve smyslu § 6a odst. 2 věty druhé zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, a rozhodování o něm spadá do pravomoci Českého telekomunikačního úřadu, nikoli soudu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.03.2019

Spisová značka: 25 Cdo 1089/2018

Číslo rozhodnutí: 122

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Náhrada škody

Předpisy: § 6a odst. 1 předpisu č. 29/2000Sb.
§ 7 odst. 1 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Praze usnesením ze dne 18. 9. 2017, č. j. 23 Co 265/2017-49, potvrdil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 3. 4. 2017, č. j. 65 C 90/2016-36, jímž soud prvního stupně zastavil řízení, rozhodl, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Předmětem řízení byl nárok na náhradu škody způsobené ztrátou poštovní zásilky při její přepravě, přičemž reklamačnímu řízení žalovaná nevyhověla. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že se jedná o nárok na náhradu škody vzniklé při poskytování poštovní služby, za niž žalovaná odpovídá podle § 12 odst. 1 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, v rozsahu stanoveném zákonem a poštovní smlouvou. Jestliže žalovaná reklamaci vady poskytované služby neuznala, byl žalobce oprávněn postupovat podle § 6a odst. 1 zákona o poštovních službách, tedy podat námitky proti vyřízení reklamacie k Českému telekomunikačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) a případného přezkumu správního rozhodnutí se pak žalobce mohl domáhat podle části páté o. s. ř. S odkazem na § 7 odst. 1 o. s. ř. dospěl odvolací soud k závěru, že projednávaná věc nespadá do pravomoci soudu, nýbrž do pravomoci Českého telekomunikačního úřadu podle § 6a odst. 1 a § 36a odst. 1 písm. e) zákona o poštovních službách.

II. Dovolání a vyjádření k němu

2. Usnesení odvolacího soudu napadl žalobce dovoláním, jehož přípustnost podle § 237 o. s. ř. dovozuje z nesprávného posouzení procesní otázky pravomoci soudu projednat a rozhodnout tento spor. Podle dovolatele nebyla dovolacím soudem dosud řešena otázka, zda § 6a odst. 1 zákona o poštovních službách vylučuje pravomoc soudu rozhodovat ve věcech náhrad škod vzniklých při poskytování poštovní služby. Žalobce namítá, že účelem § 6a zákona o poštovních službách je zvýšení ochrany spotřebitele a podle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/11/EU ze dne 21. 5. 2013, o alternativním řešení spotřebitelských sporů, zákon nemá spotřebitele zbavovat práva na přístup k soudu, ale má mu poskytnout možnost dobrovolně podat stížnost k subjektu alternativního řešení sporů. Má-li být ochrana spotřebitele zvýšena, musí mu být dána možnost, nikoli povinnost alternativního mimosoudního řešení sporů. Žalobce s ohledem na výše uvedené navrhl, aby dovolací soud napadené usnesení odvolacího soudu a i usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

3. Žalovaná navrhla odmítnutí či zamítnutí dovolání žalobce s tím, že řešení přijaté odvolacím soudem není v rozporu s účelem směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/11/EU, neboť po vyčerpání všech procesních prostředků v rámci správního řízení zde existuje možnost obrátit se se svým návrhem na projednání takové věci na příslušný soud podle § 244 a násl. o. s. ř.

III. Přípustnost dovolání

4. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) posoudil podané dovolání, vzhledem k datu napadeného rozhodnutí (čl. II bod 2 zákona č. 296/2017 Sb.), podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 29. 9. 2017 (dále jen „o. s. ř.“) a shledal, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou - účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř., a je přípustné podle § 237 o. s. ř. pro řešení otázky pravomoci k rozhodování sporů o náhradu škody způsobené provozovatelem poštovních služeb ztrátou poštovní zásilky, není však důvodné. Tato otázka (v době podání dovolání neřešená) byla vyřešena usnesením Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. [27 Cdo 3554/2017](#).

IV. Důvodnost dovolání

5. Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Podle odst. 2 tohoto ustanovení spory a jiné právní věci uvedené v odstavci 1, o nichž podle zákona rozhodly jiné orgány než soudy, soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují za podmínek uvedených v části páté tohoto zákona. Podle odst. 3 jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon.

6. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že soudy jsou povolány k rozhodování o věcech vyplývajících ze soukromoprávních vztahů, není-li výjimečně výslovným ustanovením zákona založena pravomoc jiného orgánu. Pro posouzení, zda je v projednávané věci dána pravomoc soudu, je proto rozhodující charakter právního vztahu, z něhož vyplývá žalobou uplatněný nárok. Spory o náhradu škody jsou typickými spory ve věcech soukromého práva; jde o majetkové spory z odpovědnostního vztahu, v nichž stojí proti sobě v rovném postavení poškozený, jenž uplatňuje právo na náhradu, a škůdce, jehož odpovídající závazek má být požadovaným rozhodnutím autoritativně deklarován. Ve sporech o náhradu škody je tedy obecně dána pravomoc soudů, není-li zákonem svěřena jinému orgánu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2012, sp. zn. [32 Cdo 4202/2011](#)).

7. Zákonné ustanovení svěřující pravomoc rozhodovat soukromoprávní věc jinému orgánu (výjimka z pravidla daného § 7 odst. 1 o. s. ř. stanovená výslovným ustanovením zákona) nemusí obsahovat výslovné vyloučení pravomoci soudu. Takový požadavek se ze znění § 7 odst. 1 o. s. ř. nepodává; ostatně ani ustanovení zvláštních právních předpisů, která zakládají pravomoc správních orgánů rozhodovat soukromoprávní věci, výslovné vyloučení soudní pravomoci zásadně neobsahují [např. § 127 a § 129 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, zakotvující výlučnou pravomoc ČTÚ a předsedy Rady ČTÚ rozhodovat specifické spory v oblasti elektronických komunikací (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 9. 9. 2008, sp. zn. [Konf 27/2008](#), uveřejněného pod číslem 28/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2016, sp. zn. [26 Cdo 4820/2014](#), z nichž je zjevné, že pravomoc svěřená ČTÚ ustanovením § 129 zákona o elektronických komunikacích vylučuje - i bez explicitního vyjádření této skutečnosti - pravomoc soudů rozhodovat věci vymezené uvedeným ustanovením), § 17 odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetického zákona), zakotvující výlučnou pravomoc Energetického regulačního úřadu rozhodovat specifické spory v oblasti energetiky]. Naopak alternativní pravomoc finančního arbitra rozhodovat některé soukromoprávní spory nevylučující pravomoc soudů musel zákonodárce vyjádřit výslovně v § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, návětím: „K rozhodování sporu spadajícího jinak do pravomoci českých soudů je příslušný též finanční arbitr (dále jen „arbitr“), jedná-li se o spor mezi (...)“

8. Podle § 6a odst. 1 zákona o poštovních službách ve znění účinném do 31. 12. 2015, pokud provozovatel nevyhoví nebo nevyřídí reklamaci vad poskytované poštovní služby, je odesílatel nebo adresát oprávněn podat u Úřadu návrh na zahájení řízení o námitce proti vyřízení reklamace bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne doručení vyřízení reklamace nebo marného uplynutí lhůty pro její vyřízení, jinak právo uplatnit námitku zanikne. Podání návrhu podléhá správnímu poplatku.

Podle odst. 2 tohoto ustanovení neuzavřou-li účastníci řízení smír nebo Úřad tento smír neschválí, Úřad rozhodne o tom, zda byla reklamace vyřízena řádně či nikoli. Na návrh Úřad rozhodne v řízení podle odstavce 1 o právech a povinnostech účastníků řízení vyplývajících z poštovní smlouvy nebo tohoto zákona.

Podle § 12 odst. 1 tohoto zákona za škodu vzniklou při poskytování poštovních služeb odpovídá provozovatel v rozsahu stanoveném tímto zákonem a poštovní smlouvou.

Podle § 13 odst. 1 tohoto zákona za škodu vzniklou ztrátou, poškozením nebo úbytkem obsahu poštovní zásilky provozovatel odpovídá jen v rozsahu sjednaném v poštovní smlouvě. Za jinak vzniklé škody na poštovní zásilce odpovídá, jen bylo-li to v poštovní smlouvě sjednáno.

Podle § 36a odst. 1 písm. e) tohoto zákona Úřad podle tohoto zákona rozhoduje ve sporech, stanoví-li tak tento zákon.

9. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. [27 Cdo 3554/2017](#), vyložil, že Český telekomunikační úřad má podle § 6a odst. 2 věty druhé zákona pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech účastníků řízení vyplývajících z poštovní smlouvy nebo tohoto zákona. Z § 12 a § 13 zákona je zřejmé, že nárok na náhradu škody vzniklé úbytkem obsahu poštovní zásilky je právem vyplývajícím z poštovní smlouvy ve smyslu § 6a odst. 2 věty druhé; rozhodování o něm tudíž spadá do pravomoci Úřadu, nikoli soudu. Oddělení námitkového řízení od řízení o náhradu škody nemá praktické opodstatnění, neboť přímo z povahy poštovních služeb plyne, že jejich reklamace směřuje zpravidla právě k náhradě škody způsobené jejich provozovatelem. Náhradu škody způsobené provozovatelem poštovních služeb podle § 13 odst. 1 zákona proto lze odesílateli či příjemci zásilky přiznat, s ohledem na výlučnou pravomoc Úřadu, pouze ve včas zahájeném námitkovém řízení podle

§ 6a zákona. Soudní ochrana takových nároků je pak zajištěna prostřednictvím řízení podle části páte o. s. ř. (§ 7 odst. 2 a § 244 a násl. o. s. ř.).

10. Dovolací soud nemá důvod se od shora uvedených závěrů odchýlit ani v této projednávané věci, v níž žalobce požaduje náhradu škody vzniklé ztrátou poštovní zásilky. I v této věci se jedná o právo vyplývající z poštovní smlouvy ve smyslu § 6a odst. 2 věty druhé. Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [27 Cdo 3554/2017](#) není v rozporu ani se závěry vyslovenými v usnesení zvláštního senátu ze dne 20. 3. 2019, sp. zn. Konf 45/2018, jímž zvláštní senát rozhodl k návrhu Českého telekomunikačního úřadu kompetenční spor ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 tak, že ve sporu o odškodnění nemajetkové újmy vzniklé žalobci podle žalobních tvrzení tím, že není možné se s pracovníky pošty dohodnout na způsobu doručování zásilek, je dána pravomoc soudu (§ 7 odst. 1 o. s. ř.), nikoli Úřadu, protože se nejedná o škodu vzniklou ztrátou, poškozením nebo úbytkem obsahu poštovní zásilky či jinak na poštovní zásilce vzniklou ve smyslu § 13 odst. 1 zákona o poštovních službách, ani o jiná práva a povinnosti účastníků vyplývající z poštovní smlouvy nebo zákona o poštovních službách.

11. Dovolatel namítá, že účelem § 6a zákona o poštovních službách je zvýšení ochrany spotřebitele a podle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/11/EU ze dne 21. 5. 2013, o alternativním řešení spotřebitelských sporů, zákon nemá spotřebitele zbavovat práva na přístup k soudu, ale má mu poskytnout možnost dobrovolně podat stížnost k subjektu alternativního řešení sporů. Tato dovolací námitka však důvodná není.

12. Ustanovení § 6a bylo do zákona o poštovních službách vloženo novelou provedenou zákonem č. 221/2012 Sb., který nabyl účinnosti 1. 1. 2013. Primárním cílem novely byla implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/6/ES, kterou se završuje postupný proces liberalizace evropského poštovního trhu. Směrnice uložila členským státům, aby všichni poskytovatelé poštovních služeb zpřístupnili transparentní, jednoduché a nenákladné postupy pro projednávání reklamací uživatelů poštovních služeb, zejména v případě ztráty, úbytku nebo poškození zásilek. Stejně tak směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/11/EU ze dne 21. 5. 2013, o alternativním řešení spotřebitelských sporů, na níž odkazuje dovolatel, ukládá povinnost zajistit, aby veškeré spory mezi spotřebitelem a obchodníkem, které se týkají smluvních závazků v souvislosti s prodejem zboží nebo s poskytováním služeb prakticky ve všech hospodářských odvětvích, mohly být předloženy subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů. Právní úprava provedená zákonem o poštovních službách této povinnosti dostala, pokud svěřila projednávání a rozhodování věcí daného typu orgánu disponujícímu odborným, na danou problematiku zaměřeným aparátem, úprava je souladná i s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť je zachována možnost přezkumu tzv. v plné soudní jurisdikci, a to v navazujícím řízení podle § 244 a násl. o. s. ř.

13. Nejvyšší soud tedy uzavírá, že otázku předestřenou dovolatelem považuje za vyřešenou a neshledává žádný důvod odchýlit se od závěrů vyslovených v usnesení ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. [27 Cdo 3554/2017](#), ani v nyní projednávané věci. Z uvedeného vyplývá, že závěr odvolacího soudu, podle něhož rozhodování spotřebitelských sporů v oblasti poštovních smluv náleží od 1. 1. 2013 na základě zákona č. 221/2012 Sb., o poštovních službách, Českému telekomunikačnímu úřadu, nikoli soudu, je správný. Právní posouzení věci, na němž rozhodnutí odvolacího soudu spočívá, je tudíž správné a dovolání není důvodné. Nejvyšší soud proto dovolání žalobce podle § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.